

Polomské novinky

Mesačník občanov obce Polomka • Ročník XXII • 17. apríl 2012 • Nepredajné

4

Dnes v čísle:

- VZN o miestnych daniach
- Výstavba kanalizácie
- Vynášanie Moreny
- Corti na salaši
- Úspechy lyžiarskeho krúžku

Deň Zeme

Obec Polomka sa zapojila do celoslovenskej iniciatívy v rámci Dňa Zeme - Vyčistíme si Slovensko.

Brigáda pri tejto príležitosti sa uskutoční v sobotu 21.4.2012. Zraz všetkých občanov, ktorým záleží na čistých dolinách v okolí Polomky je o 7.30 na dvore prevádzkárni. Ochranné rukavice a pracovné náradie poskytnie obec. Príďte a pomôžte aj Vy vyčistiť naše doliny.

Výročie našej školy

V roku 1962 bola v otvorená terajšia budova našej školy. Od tých čias prešla škola mnohými premenami a dosiahla mnoho úspechov. Toto významné jubileum si pripomenieme slávnostnou akadémiou dňa 18.5.2012 (piatok) o 16:00 hod. v kultúrnom dome. Touto cestou srdečne pozývame bývalých pedagógov, zamestnancov, žiakov a všetkých, ktorí si chcú zaspomínať na časy prežité v našej škole.

Prosba o pomoc

Folklorná skupina Brezinky má v úmysle zostaviť dokument o tradíciách, zvykoch, piesňach, pracovných činnostiach počas roka v Polomke. Potrebujeme k tomu aj vašu pomoc. Prosíme všetkých Polomčanov, ktorí majú doma odložené staré fotografie alebo predmety týkajúce sa týchto tradícií, aby nám ich pre prípravu dokumentu zapožičali. Priniesť ich môžete v pracovné dni do kultúrneho domu do kancelárie kultúry na poschodí pani Ďurčenkovej alebo na obecny úrad pani Maruškinovej. Za vašu pomoc srdečne ďakujeme.

Polomka opäť získala

Tak ako v minulom roku sa nám podarilo získať 10 000€ z Ministerstva financií SR z výťažku lotériových hier, tak tohto roku bola naša žiadosť o finančné prostriedky na výmenu okien a zateplenie starej budovy základnej umeleckej školy na Ulici osloboditeľov posúdená kladne. Získaná čiastka 10 000€ však nepokryje všetky náklady na rekonštrukciu tejto budovy. Už v minulom roku sme vymenili okná zo severnej strany. Je potrebné vymeniť ešte ostatné okná a budovu zatepliť. Tieto práce sa na budove ZUŠ realizujú v priebehu tohto roka.

Ing. Ján Lihan

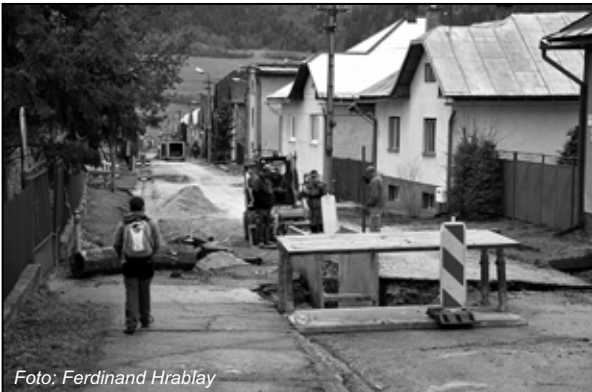

Foto: Ferdinand Hrablay

Reštaurácia Bumberas ponúka denné obedové menu v cene 2,60
Možnosť výberu z dvoch jedál
Dôchodcovia za cenu 2,50
V budúcnosti možnosť rozvozu obedov priamo domov.
Info tel:
0904 499 312, 0915 162 078

Pozvánka na zasadnutie obecného zastupiteľstva

Podľa § 13 Zákona č.369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov zvolávam zasadnutie obecného zastupiteľstva na deň:

19. apríla 2012 (štvrtok) o 17,00 hodine v budove kultúrneho domu (obradná miestnosť)
Program:

- 1/ Otvorenie
- 2/ Voľba návrhovej komisie
- 3/ Správa o plnení uznesení obecného zastupiteľstva a kontrolnej činnosti
- 4/ Zhodnotenie záverečného účtu za rok 2011
- 5/ Zhodnotenie stavu obecného majetku, jeho využitie, plánované údržby v roku 2012
- 6/ VZN o obchodnej verejnej súťaži k predaju a prenájmu majetku obce
- 7/ Kompletná správa o lyžiarskom vleku
- 8/ Informácia o vývoji získavania zdrojov z fondov EÚ
- 9/ Rôzne
- 10/ Interpelácia a diskusia

Výstavba kanalizácie za pomoci EÚ

Výstavba splaškovej kanalizácie v našej obci sa uskutočňuje v dvoch etapách- projektoch s názvami: Dokončenie ochrany spodných vôd v regióne Polomka a Polomka - splašková kanalizácia II.etapa. Dodávateľom stavby je Combin Banská Štiavnica s.r.o. I. etapa kanalizácie je pred ukončením a mala by sa ukončiť do konca apríla, okrem asfaltovania miestnych komunikácií na uliciach Mlynská, Kukučínova, Osloboditeľov, Kaštieľna,

Zápotockého a Komenského dolná časť (bude sa robiť do konca tohto roku). Je ešte treba dokončiť chodník medzi ulicami Mlynská a Kukučínova.

V II. etape sa vybuduje splašková kanalizácia na uliciach Hronská, Železničná, Štúrova, Komenského horná časť a Jergorova. Výstavba sa práve uskutočňuje na Hronskej ulici-rómska časť, kde sú ťažké geologické podmienky. Kanalizácia je už vybudovaná na Železničnej ulici, zvyškú Hronskej

ulici, je vybudovaný pretlak pod železnicou a dve čerpacie stanice pri moste na Hronskej. Čosoro sa začne sa výstavba na Štúrovej ulici v záhradách popri potoku. Asfaltovanie miestnych komunikácií bude realizované v budúcom roku.

Výstavba splaškovej kanalizácie sa financuje nasledovne: 85% Európska únia, 10% štátny rozpočet a 5% je spolufinancovanie obce.

Ing. Stanislav Priboj

Všeobecne záväzné nariadenie obce Polomka č. 46/2011

o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
pokračovanie z čísla 2/2012

tretia časť

daň za psa

§ 12

Povinnosť daňovníka

Daňovník je povinný písomne oznámiť obecnému úradu obce vznik alebo zánik daňovej povinnosti v lehote do 30 dní od vzniku alebo zániku daňovej povinnosti na predpísanom tlačive uvedeného v prílohe č. 2 tohto nariadenia, ktoré obsahuje podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti a spôsoby preukazovania vzniku a zániku daňovej povinnosti. Tlačivo je pre daňovníka k dispozícii na obecnom úrade obce. Daňovník je povinný tlačivo si sám vypísať podľa predtlaču. Vyplnené tlačivo sa doručuje priamo obecnému úradu obce alebo poštou.

§ 13

Sadzba dane

Obec určuje sadzbu dane 4,- eura za jedného psa a kalendárny rok.

§ 14

Spôsob vyberania dane

Daňovník môže platiť a odvádzať miestnu daň týmito spôsobmi:
v hotovosti priamo do pokladne obce, bezhotovostným prevodom na účet obce číslo účtu 2001051001/5600 vedený v Dexia banka Slovensko, a.s. Brezno.

štvrtá časť

daň za užívanie verejného priestranstva

§ 15

Verejné priestranstvá a ich užívanie

Verejnými priestranstvami v obci sú verejnosti prístupné pozemky vo vlastníctve obce. Osobitným spôsobom môže fyzická osoba alebo právnická osoba užívať verejné priestranstvá na:

umiestnenie zariadenia, slúžiaceho na poskytovanie služieb a predajného zariadenia , umiestnenie stavebného zariadenia a umiestnenie skládky na pozemku vo vlastníctve obce, ktorý je najbližší k pozemku vo vlastníctve stavebníka alebo vlastníka skládky, umiestnenie cirkusu, zariadenia lunaparku a iných atrakcií, trvalé parkovanie vozidla mimo strážneho parkoviska.

Daňovník je povinný písomne oznámiť obecnému úradu obce začatie osobitného užívania verejného priestranstva v lehote 3 dni pred začatím užívania verejného priestranstva najneskôr v deň začatia užívania verejného priestranstva na predpísanom tlačive uvedeného v prílohe č. 3 tohto nariadenia, ktorá obsahuje podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti. Tlačivo je pre daňovníka k dispozícii na obecnom úrade obce. Daňovník je povinný tlačivo si sám vypísať podľa predtlaču. Vyplnené tlačivo sa doručuje priamo obecnému úradu obce alebo poštou.

§ 16

Sadzba dane

Obec určuje sadzbu dane za osobitné užívanie verejného priestranstva:
za umiestnenie zariadenia, slúžiaceho na poskytovanie služieb a predajného zariadenia 1,57 eura za každý aj začatý m² a každý aj začatý deň, za umiestnenie stavebného zariadenia 0,11 eura za každý aj začatý m² a každý aj začatý deň, za umiestnenie zariadenia cirkusu, lunaparku a iných atrakcií 1,70 eura za každý aj začatý m² a každý aj začatý deň, za umiestnenie skládky 0,11 eura za každý aj začatý m² a každý aj začatý deň,

za trvalé parkovanie vozidla mimo strážneho parkoviska 0,07 eura za každý aj začatý m² a každý aj začatý deň.

§ 17

Spôsoby vyberania dane

Daňovník môže platiť a odvádzať miestnu daň týmito spôsobmi:
v hotovosti priamo do pokladne obce, bezhotovostným prevodom na účet obce číslo účtu 2001051001/5600 vedený v Dexia banka Slovensko, a.s. Brezno.

PIATA časť

daň za predajné automaty

§ 18

Sadzba dane

Obec určuje sadzbu dane za predajné automaty: 35 eura za jeden predajný automat a kalendárny rok, obsahujúci v skladbe ponúkaného tovaru najviac 10 druhov tovaru, 175 eura za jeden predajný automat a kalendárny rok, obsahujúci v skladbe ponúkaného tovaru najviac 10 druhov tovaru, ak skladba ponúkaného tovaru obsahuje tabakové výrobky alebo alkoholické nápoje, 70 eura za jeden predajný automat a kalendárny rok s viac ako 10 druhov tovaru, 350 eura za jeden predajný automat a kalendárny rok s viac ako 10 druhov tovaru, ak skladba ponúkaného tovaru obsahuje tabakové výrobky alebo alkoholické nápoje.

§ 19

Spôsob vyberania dane

Daňovník môže platiť a odvádzať miestnu daň týmito spôsobmi:
v hotovosti priamo do pokladne obce,

(Pokrač. na str. 4)

Naši jubilanti

u mesiaci apríl 2012

Anna Heretová, Ždiarska 10, 93 r.
Anna Ďurčová, Sládkovičova 45, 92 r.
Anna Šándorová, Sládkovičova 10, 80 r.
Emília Balažová, Jánošíkova 21, 80 r.
Emília Pohančaníková, Janka Kráľa 32, 80 r.
Elena Lihanová, Janka Kráľa 30, 80 r.
Rudolf Jagerčík, Bernolákova 10, 80 r.

*Prajeme Vám veľa zdravia, lebo je vzácné,
 veľa šťastia, lebo je krásne,
 veľa lásky, lebo je jej málo
 a všetko naj... aby žiť za to stále stálo.*

POĎAKOVANIE

Ďakujem všetkým, ktorí sa boli dňa 11. apríla rozlúčiť a na poslednej ceste odpovedať nášho drahého manžela a otca

Štefana Miklošku

Smútiaca rodina

...

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom, susedom a známym, ktorí sa prišli 13. apríla rozlúčiť a odpovedať na poslednej ceste nášho drahého manžela, otca, starého a prastarého otca

Františka Hrablaya

Smútiaca rodina

SPOMÍNANIE

*Ťažký, olovený rok, ťažký je pre nás všetkých krok.
 Žiaľom tu zmierna Tvoja rodina, nezabúda však ani dedina.
 V žiali sa utopil Tvoj otec, v žiali sa topí manželka a mať, už im zostalo iba spomínať
 na Teba, drahý Janiček,
 pokoj daj jeho duši Pane,
 nech sladko sníva svoj sniček
 v bezpečí, v Božej ochrane.*

Dňa 7. apríla sme si pripomenuli prvé výročie od nečakaného úmrtia nášho milovaného

Jána Hrablaya

*S láskou a úctou spomínajú manželka Lenka, deti Ján a Lenka,
 mama, brat Ferdinand s rodinou a kolegovia zo skupiny Tulibanda*

...

*Život a smrť. V nich nikdy nikto nie je sám.
 Tvoj odchod žije s nami.*

Aj trýzeň smútku do nádejí prekvitá.

Ty žiješ v nás – my v Tebe nie sme sami.

Dňa 14. apríla sme si pripomenuli druhé výročie úmrtia našej drahej zosnulej

Anny Skalošovej

*S láskou a vďakou spomínajú manžel,
 syn Vladimír s rodinou a dcéra Anna s rodinou*

...

*Pozeráme hore ku hviezdám,
 vieme, že náš otecko je niekde tam.*

*Pri tom pohľade si slzy utierame
 a naňho s láskou spomíname*

Dňa 20. apríla si pripomenieme 20. výročie úmrtia a dňa 16. marca sme si pripomenuli nedožitú 75 narodeninu nášho manžela, otca a starého otca

Jozefa Poprovského

*S láskou spomína manželka, syn Ľubomír s rodinou,
 syn František s rodinou a dcéra Anna s rodinou.*

...

*Dotýklo srdce, ktoré sme tak milovali,
 klesli ruky, ktoré pre nás pracovali,
 zhasli oči, stíchol hlas,
 vďaka Ti, otec, za všetkých nás.*

Dňa 25. apríla si pripomenieme smutné piate výročie smrti nášho milovaného

Jozefa Skubáka

*S láskou a úctou spomína manželka
 Helena, dcéra Anna, dcéra Viera, syn Ondrej,
 syn František s rodinami a vnúčatá Janík a Peter*

Výstavba kanalizácie v obci

V tomto roku je naplánované pokračovanie rekonštrukcie kanalizácie na Ulici Komenského dolná a horná časť a výstavba kanalizácie na Ulici Jegorovovej. Naša požiadavka pri tejto stavbe je aj výmena vodovodného potrubia na oboch uliciach vrátane prípojok pre rodinné domy v počte 96 kusov a celková dĺžka potrubia je 1300 metrov plus prípojky.

Požiadavky na výmenu vodovodného potrubia na vodárenskú spoločnosť z každej obce je značný. Vodárenská spoločnosť však uprednostňuje obce, kde budú ich náklady čo najnižšie. Pri rozhodovaní, kde a v ktorej obci výmenu vodovodu uskutočnia, rozhoduje aj pripravenosť stavby, vypracovaná projektová dokumentácia a stavebné povolenie. Na základe týchto skutočností vodárenská spoločnosť rozhodla, že bude realizovať výmenu vodovodného potrubia na týchto uliciach. Témou rokovani s vodárenskou spoločnosťou boli aj ulice Záhradná, Kaštieľna a Nálepkova ľavá časť a tiež oprava starého vodojemu. Veríme, že rokovania o výmene vodovodu na zmienенých uliciach a o oprave vodojemu prinesú zrealizovanie týchto zámerov.

Práce na Ulici Komenského budú priebežne pokračovať. Dokončí sa spodná časť, vykoná sa prelak popod hlavnú cestu I/66 a bude sa pokračovať hornou časťou tak, aby sa práce ukončili do konca roka.

V súčasnosti je vyhlásené verejné obstarávanie na pokladku asfaltového koberec na uliciach Mlynská, Kaštieľna, Kukučínova, Nálepkova pravá strana, Komenského dolná časť, Zápotockého a Sama Chalupku. Asfaltový koberec na týchto uliciach

okrem Ulice Sama Chalupku bude z časti financovaný z fondov EÚ a z časti rozpočtu obce. Ulica Sama Chalupku bude financovaná iba z rozpočtu obce. Na budúci rok sa budú asfaltovať tie ulice, na ktorých sa rekonštruovala a vybudovala kanalizácia z prostriedkov z fondov a rozpočtu obce. Pribudne k nim Ulica Dimitrova, ktorá bude financovaná len z rozpočtu obce. K takémuto rozhodnutiu sme pristúpili z toho dôvodu, že z projektov kanalizácie je možné zaasfaltovať len ryhu. Toto však nie je dostačujúce a je potrebné položiť nový asfaltový koberec na celých uliciach.

V minulom čísle Polom-

ských noviniek sme Vás informovali o projekte Zmena palivovej základne. Otváranie obálok verejnej súťaže na tento projekt sa uskutočnilo 23. marca. Zákazku získala firma Eurobuilding Bratislava, ktorá zvíťazila s najnižšou ponukou. V súčasnosti je celá súťaž vyhodnotená a postúpená na kontrolu na Ministerstve životného prostredia. Pokiaľ všetko dobre dopadne, tak zmluva o dielo by mala byť podpísaná v týždni od 23. apríla do konca mesiaca. Následne od podpísania zmluvy obec vyzve dodávateľa na odovzdanie staveniska. Práce na palivovej základni budú trvať 6 mesiacov. Je dôležité včas uložiť teplovod do miestnej komunikácie na Ulici Komenského dolná časť ešte pred rekonštrukciou komunikácie na tejto ulici.

Ing. Ján Lihan

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

marec 2012

Narodení: 0

Príhlásení: Bučková Zuzana, Hronská 29
 Štajerová Natália, Hronská 29

Odhlásení: Ing. Mesiarkin Michal, Štúrova 80
 Ďurčenkova Beata, Kaštieľna 16
 Ďurčenka Pavel, Kaštieľna 16

Zomretí: Tkáčiková Emília, SNP 126, 69 r.
 MUDr. Procházka Miroslav, Štúrova 68, 67 r.
 Vengerová Mária, Bernolákova 42, 90 r.
 Koštiaková Mária, Nálepkova 40, 89 r.
 Svetlák Rudolf, Jánošíkova 16, 80 r.
 Lihan Michal, Štúrova 75, 88 r.
 Kubárová Jolana, Jánošíkova 41, 68 r.

Počet obyvateľov k 31.03.2012 - 3001

Pozor na lesné požiare

Lesné požiare každoročne zničia alebo poškodia veľkú plochu lesov. Jednou z najčastejších príčin lesných požiarov je vypaľovanie starej suchej trávy, zbytkov po jarnom upratovaní, alebo kladenie ohňa v prírode. Jarné obdobie je čas so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru. Výška tohto nebezpečenstva v jarnom období je závislá od druhu počasia. Zvýšené nebezpečenstvo vzniku požiaru môže vzniknúť aj v inej časti roka v prípade dlhotrvajúceho suchého a teplého počasia.

V roku 2011 vzniklo v pôsobnosti Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Brezne 195 požiarov, ktorými boli spôsobené priame škody na majetku za 1.527465,00 €. Zároveň hasičských jednotiek boli uchránené hodnoty vo výške 33.424585,00 €. Pri týchto požiaroch neboli žiadne osoby usmrtené a 1 osoba bola zranená. Z toho v odvetví lesného hospodárstva vzniklo 7 lesných požiarov s priamou škodou 1.750,- €. Príčinou vzniku týchto požiarov bolo vypaľovanie porastov bylín, kríkov a stromov a zakladanie ohňa v prírode. Najviac lesných požiarov vzniká v jarnom období, keď sa v prírode nachádza veľké množstvo suchej trávy a listia, ihličia a rákosia. Ich zápalnosť a horľavosť za teplého a suchého počasia je veľmi vysoká. Preto najčastejšie lesné požiare vznikajú pri vypaľovaní starej a suchej trávy, buriny, kríkov a spalovaní zbytkov po jarnom upratovaní.

Oheň je pre les veľkým nebezpečenstvom, lebo poškodzuje jednotlivé stromy aj celé porasty nielen mechanicky, ale aj fyziologicky. Okrem samotných stromov - a dreva - ničí aj všetky ostatné zložky lesného ekosystému - pôdu, opadnuté listie - hrabanku a všetky rastliny a živočíchy, ktoré zasiahne. Mesiac marec a apríl je obdobie, keď vzniká v prírode najviac požiarov, ktoré každoročne zničia alebo poškodia veľkú plochu lesov.

Vypaľovanie sa podľa § 14 ods. 2 písm. b) zákona NR SR č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov zakazuje.

Za priestupok za porušenie povinností fyzických osôb môže byť občanovi uložená pokuta podľa § 61 zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov až do výšky 331 euro.

Všetci občania by sa mali vyvarovať neuváženeho zakladania ohňov v lesných porastoch a v ich blízkom okolí a vypaľovania porastov bylín, kríkov a stromov.

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Brezne

Vynášanie Moreny

V piatok 16. marca 2012 počas dopoludňajších hodín žiaci prvého stupňa vynášali Morenu. V sprievode sa presunuli od školy k Hronu. Ich chôdza bola sprevádzaná piesňou „Marejna, Marejna, kde si prebývala ... “. Do kroku im hrala hudba z miestneho rozhlasu. Morenu pri Hrone zapálili a so slovami „Marejna, Marejna, choď preč od nás!“, ju hodili do rieky.

Bolo zvykom vynášať Marejnu v „Marejnovu nedeľu“, ale z dôvodu nízkej účasti detí v nedeľu, sa táto akcia presunula na piatok. Tradičným zvykom v Polomke v tento deň bolo varenie šúľancov. Deti pred vynášaním Moreny si svojopomocne pripravili šúľance. Po návrate sa s chuťou pustili do pripraveného jedla. Spálením Moreny sme zimu od nás vyhnali a privítali jar.

Naši divadelníci

Stredoslovenské osvetové stredisko už dvadsaťjeden rokov organizuje regionálnu súťaž neprofesionálnych divadiel z okresov Banská Bystrica a Brezno pod názvom Tajovského divadelné dni. Z iniciatívy divadelného metodika Maroša Krajčoviča, ktorý nás odporučil, sme sa tohto podujatia zúčastnili aj my.

Tohtoročný 22. ročník sa konal 15.-17.3.2012 v Divadle u Greškov v Tajove, kde pravidelne štartuje úvodným predstavením a takmer celá súťažná časť prebieha už desiaty rok v Medzibrode. Naše dievčatá z DFS Brezinky sa tejto prehladky zúčastnili so scénkou Vydala mamička. Patrili medzi najmladšie účastníčky prehladky a mali možnosť vidieť naozaj úspešné dve predstavenia, ktoré budú účinkovať na krajskej súťaži. Naše dievčatá mali možnosť nazrieť do práce amatérskeho divadla a divadla mladých, vidieť ostrieľanejších hercov, ktorí sa dlhé roky venujú amatérskeму divadlu.

A zostáva už len veriť, že to všetko budú vedieť zúžitkovať vo svojej ďalšej práci. Ako povedal predseda poroty: Náš „folklórny obrázok“ sa nehrá viac, než s akým úmyslom ho tvorcovia komponovali – teda scénku, ktorá má byť súčasťou vystúpenia folklórneho súboru a z tohto pohľadu spĺňa svoj účel. Veľmi ocenil, ako sa naozaj mladé dievčatá zhostili svojej úlohy.

V dňoch 21. a 22.3.2012 sa v Slovenskej Lúpči už po šiestykrát konala regionálna súťaž detskej dramatickej tvorivosti a divadla dospelých hrajúcich pre deti. Na tejto prehladke sme účinkovali s našim viačočným príbehom. Plná sála škôľáčkov sledovala naše predstavenie

s veľkým záujmom, dokonca prestali rozprávať a vyrušovať a tiež nás odmeňovali potleskom počas vystúpenia. Skrátka, zaujali sme. A ako nás hodnotila porota? Pekný príbeh s nádhernými spevmi, ktorý mal byť ale viac dramaturgicky vystavaný a viac „vyhratý“. náš príbeh porota odporučila na celoslovenskú prehladku s náboženskou tematikou, „Gorazdov Močenok“.

Nuž ako herci a režiséri, ale aj ostatní aktéri, máme pred sebou veľa roboty. Ak by sme v divadelnej a dramatickej tvorivosti chceli preraziť...
Keďže divadlu ako takému sa venujeme len okrajovo, je to pre nás v každom prípade dobré hodnotenie. A je to pre nás všetkých určite zadosťučinenie za vynaložené úsilie. A hlavne, vie sa o nás! O našej Polomke, o našom súbore, o našich šikovných deťoch. Preto sa tu rada všetkým poďakujem. **ĎAKUJEM!**
M. Pisárová

Toto som ú ešte ako mali chlapec – holofojtos (taký čo ešte nikde nezarastá). Keť sa pri matki ot Šuchaňa schadzali starie ťetki a roskladali ťejakie pripovedki, afe najviac o matohach, ňebožtikoch, čortoch a inaksich potvorach. Teda takó zebi zme sa mi detvaki co najviac bojali, ňespušťali sa Boha a modľili sa rano aj vecier „Anjelicku mvoj straznicku, ochraňuj moju dusicku“. Ťeraz afe znam, ze nam to rozkadali hlavne preto, zebi zme buli ťicho a ňerobilí garazdu. Ťeraz, keť som uz po 50-tki mi to pričadza na pomjať. Aj keť si ňepomjatam presne šitko, ta daco domislím, zebi to malo hlavu aj pjadu.

Tento príbeh sa vraj stau na ňedalekej Čertovici, aj nažov tomu napoveda. Dakedi davno pri reďikaňi (to je pri sťahovaní salaša z nižších a bližších jarných pasienkov vyššie na hole, kde sa páslo v lete), sa musela vatať v kolíbe vihasiť a vimeťtať vonkaj. Aj strungi (to sú otvory v košiarí, alebo v ohrade, ktorými idú ovce k dojeniu) sa museli pekne zaklasť ceťinou. Ak sa tieto ukoni ňevikonali , ta na takom mešťe zli duch – bodaj sa prepadnu do horucoho pekla tam džeje - moc svoju prevadzau.

Ras ťies pri takomto reďikaňi, vo veľkom zhoňe a chvaťe, zabudnu baca vatru vimetať a valasi strungi poprikrivať a odíšli het na hoľe. Totu noc tam zabľudiv jeden pocestni a bu rat ze v tich horach po ťelikom trmadzgaňi našou totuto kolibu a ňřeje ťeplu vatru. Jaj bo skoreje ňebulo hrdíe motorov po cestach a tereňakov 4x4, aňi penzionov, ci motorestov v kazdej druhej d'eďiňe. Tak sa pocestni pri vatre kušťicok ohriav a ľahnu si na pričiu ňedaleko ohňiska a pekne krasne zaspa. Bulo su azdaj kolo ponunci, keť ho prebudilo zvoňeňa zvonkov, bľacaňa oviec a pokrikovaňa valachov. Valasi zadurili ovce do košiaru a vuofili do kolíbi. „A kto to tu?“ zavolau jeden z mlacich: „A coze je ťebja do toho?“ okriknu ho baca. To buďe istoťhe daki pocestni, cestou ustau, nuš nak si odíchnje. Veť, keť odvarime, potom ho zobuďime a nachovame. Pocestni us dobre zobadau, ze na ňecituo mesto natriaťiv a strach mu zimnim potom visou na čelo. Bojav sa preukrutňe a tak len cez jedno prizmurenuo oko merkovav, co sa robi kolo ňeho. Valasi, chlopi ako buci pozatřinali valaški zvonkaj do zrubu, zošmarili s pliec cedřidla, nãpchalř si a popripalovalř zapekacki, umili si ruki a odřili na srungi dojiť. Ťeraz koňečne podvihnu pocestni hlavu, zebi viđeu co a jak a vera sa zadřiviv. V kolíbe, kotru nasou vecier prazdnu, stalo zrazu řitko co gu salašu patri. Tam popot stretchu, ľahau sa cisti podřisar, nad ňim na kolkoch nalozenie krasnie, novie, virezovanie črpkaci. Nat ohňom na kumhare viseu kotol a ľen sa tak blišťau ot vatri co bu taki viěšťeni. Šitko v kolíbe bulo cistuo, krasnuo, novuo. Ľen s toho řitkoho vofaki dusivi sirovi puch zavievau. Ťeraz us zavoňau pocesni, ze aka totu celiatka sa peľeři, pomodřiv sa, prezehnau, vřjav do ruk řkapufar (modľitebnú kniřku) a probovau spať. No ľedvou sa uloziv, us ři tu cuje, jak sa navracaju

jeho novi hospodari. prvi dvaja naras piritrepali veľiciznu geľetu mřeka a baca si siadnu a kľagau. Keť zakľagau, ocedřiv a taku hrudu sira vibrau, ak konska hlava. Potom dař mřeko do kotla a varili urdu. V uskošťi cekau pocesni, co s toho ide buť. Keť odvarili, nabrau baca do crpaka zentřici otkrojiv okruh sira ako chľopska dlaň a ňiesou pocesnomu zo slovami. No vstaňje, vstaň aj ti hore. Vecera us hotova, co mame radř dame, potř a zajec si aj zapi si s nami. Panboch vam zaplať stonasobňe, dakovau pocesni, afe veta som sa nachodřiv a ustau som, ta mi teras ňejde chuť na jedeňa, najpleři mi teras pokoj boži.

Pokoj boži? zaškeriv sa baca na pocestnoho, ba vera dobre padřje aj kus sira a črpak zentřici. Ľen si ti zachvať a zapi a potom us mozes spať, hodz aj do sudnoho dňa. Ďakujem vam pekňe, vraga pocesni, odľošte mi to ľen na rano, potom mi ľepři padř-

Cortí na salaši

ňe. Dobre padřje keť jesto a zľe keť niet, zarihotav sa baca hroznm rľhotom a řicia valasi s ňim, ze sa zdlo, ze celuo stado koři sa po hore rihoce, eš pocesnomu v strachu vľasi dupkom stojali. Ľen sa vi napiťe, znaťe ze mi valasi to ňeraďi keť nas dakto ohrdňe, potom sa nam ovce zľe daria, nukav poznove baca pocesnoho a odjedu us ľen tak streľau naň ohňivima očima. Afe coze sa mu ťelo vinukuješ, obkriknu jeden valach bacu, visukociv v zľošťi ot vatri a řicia ostatňi s ňim. Čľapňi mu ten sir medz oči! Ta mi jemu dobre a vuon nam zľe? Ta het do kotla s ňim! Baca sa aj zahnau valasi, ze mu ten sir medz oči prašňe a rukosi priskocili že ho potom do kotla řmaria, afe naš clovek bu richľejři. Prezehnau sa a bacovi prask totu modľitebnu kniřku do tvari. Naras bacovi oheň aj cierni dřim vibauchnu piskom i očima a ostatňi sa hegli nazat pret znaeňim križa kotter bu na kniřki, akobi ich bu vatraľom po pisku ohľuoriv. Nato zacala s kotla smolã kipeť, hnusna smradľava para s dřimom a ftej pare viskovaľi s kotla djeakie strašnie potvori a zacali tãncovať otzemok kolo pocesnoho. Ten afe medzitim popadnu svoju kniřku na modľeňa a urobiv s ňou kolo sedja koľese, zebi sa naň ňemohľi tie pekelnie silř dostat. Afe uz mu bulo aj na zaduseňa a misľeu, že rana ňedozije. V tom zakikirikau v Horňej Boci kohut, a ľen ras zahvizdlo, afe nie ako keť valach na ovce, afe tak čudňe bolestňe ako keť vichor medz skalami zapřiři, zaujuka a s hučanim zatřichňe. Keť to zahvidlo, ta řitkie potvori aj řitko ostatnuo sa pod zem prepadlo a ľen belasi sirnati plameňi vibuchnu zo zemi. Pocesni ľežau ako bez duři eš do ňeskorocho rana. Keť sa prebrau slnko us bulo visoko a vo svetľe viđeu, že kolřba je prazna ako ju bu predošli d'ej nasou. Nuz pocesni řiic ňeotaľau, ľen si vřjav svoju kapsu ces pľece, ři tazi sa prezehnau prekracujuc prah kolřbi a s patrickami v rukach, modľac sa, richľim krokom pohinau z necistoho mesta.

To je všetko čo si pamätám od diťatã a keď mi niečo pride na rozum, tak to zas řmarim na papier. Poučenie: Možno keby ešteraz také pekelné silř existovali, tak by sme sa v pekle zišli s polovicou dediny.

Zdraviťetkoš Tuli

